

UGUNSDROŠĪBAS INSTRUKCIJA

SIA "Talsu BIO-ENERĢIJA" pārvaldībā esošu daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašniekiem, īrniekiem, nomniekiem un iedzīvotājiem

Izstrādāta pamatojoties uz 2016.gada 19.aprīļa Ministru kabineta noteikumiem Nr.238 „Ugunsdrošības noteikumi”, kas stājas spēkā 2016.gada 1.septembrī, un ir saistoša visiem daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašniekiem, īrniekiem, nomniekiem un iedzīvotājiem.

Vispārīgie jautājumi

Pārvaldnieks nodrošina Ugunsdrošības instrukcijas izstrādi un iespēju īpašniekiem, īrniekiem un nomniekiem ar to iepazīties:

- SIA "Talsu BIO-ENERĢIJA", Zvaigžņu ielā 1, Talsos, Talsu novads;
- īpašnieku, īrnieku un nomnieku pasta kastīte;
- īpašnieku, īrnieku un nomnieku e-pasti;
- www.talsubioen.lv;

Instrukcija nosaka prasības, kas jāievēro daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašniekiem, īrniekiem, valdītājiem vai nomniekiem (turpmāk tekstā - Personas), lai neatkarīgi no īpašuma formas un atrašanās vietas novērstu ugunsnedrošu situāciju iespējamību, sekmīgi dzēstu ugunsgrēkus, kā arī mazinātu to sekas.

Personu pamatpienākums ir rūpēties par sava dzīvokļa, individuālo pagrabtelpu un koplietošanas telpu ugunsdrošību, ir jāzina, kā rīkoties ugunsgrēka un evakuācijas nepieciešamības gadījumā, kā izmantot ugunsdzēsības līdzekļus, ar kādiem ugunsdzēsības līdzekļiem ir aprīkotas dzīvojamās un koplietošanas telpas.

Personām ir jāievēro šīs ugunsdrošības instrukcijas, kā arī citu normatīvo dokumentu prasības ugunsdrošības jomā.

Personu pienākums ir nepieļaut ugunsgrēka izcelšanos vai darbības, kas var izraisīt ugunsgrēku, kā arī, atrodoties būvē, nekavējoties evakuēties, atskanot ugunsgrēka trauksmes signālam vai pamanot ugunsgrēku.

Pamatinformācija par dzīvojamo māju

1. Mājas pārvaldniekam jānodrošina inženiertehnisko sistēmu un aprīkojuma uzturēšana darba kārtībā, atbild ēkas apsaimniekotājs.
2. Iedzīvotājiem saudzīgi jāizturas pret kopīpašumā esošo daļu, jāievēro tās lietošanas noteikumi, kā arī normatīvajos aktos noteiktās ugunsdrošības prasības.
3. Personām jā rūpējas par inženiertehnisko sistēmu un aprīkojuma darbības drošību un jāinformē pārvaldnieks par inženiertehniskās sistēmas un aprīkojuma bojājumiem pa tālruni: **20222866**
4. Ēkā nav ierīkotas nozīmīgas ugunsdrošības inženiertehniskās sistēmas.
5. Ēkā ir ierīkota centrālā apkure, kura pieslēgta pilsētas centralizētai siltumapgādes sistēmai.
6. Ēkai nav dūmvadi.
7. Maksimāli pieļaujamā ugunsšodze pagrabos – līdz 300 (MJ/m²) – pagrabā var uzglabāt nelielu daudzumu mantu. Aizliegts pārsniegt būvprojektā vai ugunsdrošības noteikumos noteikto ugunsšodzes lielumu.
8. Elektroinstalācijas (tai skaitā zemējuma un zibensaizsardzības ierīces) pārbaudi veic reizi 10 gados.

Daudzdzīvokļu dzīvojamās teritorijas un telpu uzturēšanas lārtība

9. Viendzīvokļa objekta un daudzdzīvokļu objekta dzīvokļa katrā stāvā izvieto vismaz vienu autonomo ugunsgrēka detektoru. Autonomo ugunsgrēka detektoru uzstāda un uztur darba kārtībā, ievērojot ražotāja prasības. Autonomo dūmu detektoru darbības princips:
 - Ja telpā sākas degšana, dūmi paceļas pie griestiem un ieplūst pa spraugām dūmu detektorā. Ierīce nostrādā, ieslēdz skaņas signālu un brīdina klātesošos par ugunsgrēka iespējamību;
 - Nospiežot kontroles (testa) pogu, jāatskan spalgam skaņas signālam. Ja signāls skan – detektors ir darbības spējīgs.
10. Ja degspējīgus priekšmetus vai vielas uzglabā noliktavas telpās, pagrabā vai cokolstāvā, šajās telpās jānodrošina dūmu izvadišana.
11. Dzīvokļos drīkst atrasties tikai sadzīvei nepieciešamās mēbeles un ierīces.

12. Daudzdzīvokļu objekta un publiska objekta bēniņus, pagrabu vai tehnisko telpu noslēdz, lai nepieļautu nepiederošu personu iekļūšanu.

13. Dzīvojamā mājā AIZLIEGTS:

- 13.1. pievienot dabīgās ventilācijas kanālam mehāniskās ventilācijas iekārtu, ja telpā izvietots gāzes aparāts un nav ventilācijas, kas nodrošina pastāvīgu gaisa apmaiņu telpā un noplūdušās gāzes novadīšanu ārpus būves (spēkā no 2019. gada 1. janvāra).
- 13.2. atstāt bez uzraudzības pievienotas sadzīves elektriskās ierīces, ja ekspluatācijas instrukcijā tas aizliegts;
- 13.3. uzkopšanai izmantot degtspējīgus šķidrums, kuri nav speciāli paredzēti šim nolūkam;
- 13.4. atkausēt aizsalušus cauruļvadus, izmantojot atklātu uguni;
- 13.5. izmantot ierīces ar atklātu uguni, neievērojot to ekspluatācijas noteikumus;
- 13.6. patvaļīgi ierīkot vai izmantot gāzes, elektriskās apkures vai citas iekārtas, ierīces, kas nav paredzētas izmantošanai dzīvojamās mājās, telpās;
- 13.7. izmantot bojātas elektroietaisies un paštaisītas elektriskās sildierīces;
- 13.8. izmantot apkures ierīces (kamīnus u.c.) neievērojot, to ekspluatācijas prasības;
- 13.9. lietot nekilibrētus un paštaisītus elektrotīklu aizsardzības drošinātājus;
- 13.10. izmantot vadus un kabeļus ar bojātu izolāciju, kā arī savienot tos veidā, kas rada bīstamu pārejas pretestību (vadu silšanu);
- 13.11. izmantot pagarinātājus vai pagaidu elektroinstalāciju, kas pilnīgi vai daļēji ir saritināti uz spoles vai cilpās, ja to nav paredzējis ražotājs;
- 13.12. novietot balonus ar degtspējīgām vai oksidējošām gāzēm, kā arī šķidrās bīstamas vielas pagrabos, cokolstāvos, bēniņos, uz balkoniem un lodžijām;
- 13.13. aizliegts veikt dzīvokļu, koplietošanas telpu (pagrabu, bēniņu, kāpņu telpu) pārbūvi, nesaskaņojot ar pilsētas būvvaldi un ēkas pārvaldnieku, kā arī ekspluatēt ēkas, būves, telpas, kas pēc būvdarbu pabeigšanas vai pārbūves un/vai lietošanas veida maiņas noteiktajā kārtībā nav nodotas ekspluatācijā un, kurās nav veikti būvprojektā paredzētie ugunsdrošības pasākumi saskaņā ar būvnormatīvu ugunsdrošības prasībām;
- 13.14. iekārtot ražošanas telpas, kurās izmanto sprādzienbīstamus materiālus, īpaši viegli uzliesmojošus, viegli uzliesmojošus un uzliesmojošus šķidrums;
- 13.15. izmantot bēniņus, tehniskos stāvus un tehniskās telpas būvprojektā neparedzētiem nolūkiem;
- 13.16. ierīkot degtspējīgu materiālu noliktavas un darbnīcas telpās, kuras nav ugunsdroši nodalītas no citām telpām, evakuācijas ceļiem un kāpņu telpām;
- 13.17. glabāt gāzes balonus, kā arī īpaši viegli uzliesmojošus, viegli uzliesmojošus un uzliesmojošus šķidrums pagrabos, cokolstāvos, bēniņos;
- 13.18. telpu uzkopšanai izmantot īpaši viegli uzliesmojošus, viegli uzliesmojošus un uzliesmojošus šķidrums, kuri nav speciāli paredzēti šim nolūkam;
- 13.19. izliet īpaši viegli uzliesmojošus, viegli uzliesmojošus vai uzliesmojošus šķidrums mājas kanalizācijā;
- 13.20. atstāt bez uzraudzības degtspējīgus atkritumus, īpaši viegli uzliesmojošus, viegli uzliesmojošus un uzliesmojošus šķidrums un izmantotos slaukāmos materiālus;
- 13.21. izmantot un glabāt ķīmiskās vielas, ķīmiskos produktus un materiālus, kuru sprādzienbīstamības un ugunsbīstamības raksturojums nav zināms;
- 13.22. glabāt īpaši viegli uzliesmojošus, viegli uzliesmojošus un uzliesmojošus šķidrums fasējumā vai tarā, kas nav paredzēta ražotāja lietošanas un glabāšanas tehniskajos noteikumos;
- 13.23. **atstāt nenoslēgtus daudzdzīvokļu objekta bēniņus, pagraba un tehniskās telpas, tiem jābūt pastāvīgi noslēgtiem, lai nepieļautu nepiederošu personu iekļūšanu;**
- 13.24. veikt ugunsbīstamus darbus (slīpēšana, metināšana, grilēšana);
- 13.25. atstāt bez uzraudzības aizdegtas sveces;
- 13.26. smēķēt koplietošanas telpās, smēķēšana ir atļauta tikai ārpus dzīvojamās ēkas telpām, ne tuvāk kā 10 m attālumā no ieejas dzīvojamā ēkā;
- 13.27. izmest nenodzēstus vai degošus izsmēķus pāri lodžijas margām, caur logiem, kāpņu telpās, sadzīves atkritumu konteineros un citās neparedzētās vietās;
- 13.28. novietot un uzglabāt degtspējīgas vielas un priekšmetus (tai skaitā kurināmo) uz apkures iekārtas un ierīces;

13.29. izmantot dabīgās ventilācijas kanālu un mehāniskās ventilācijas sistēmu apkures iekārtas un ierīces dūmgāzu novadišanai.

14. Evakuācijas ceļos AIZLIEGTS:

- 14.1. daudzdzīvokļu mājās koplietošanas telpās novietot priekšmetus, mēbeles un iekārtas, ja tās samazina būvnormatīvos noteikto evakuācijas ceļu platību, palielinot ugunsšodzi koplietošanas telpās;
- 14.2. ierīkot noliktavas un pieliekamos, kā arī glabāt dažādus materiālus kāpņu telpās;
- 14.3. aizkraut ar mēbelēm, iekārtām un priekšmetiem evakuācijai vai glābšanai paredzētās durvis un lūkas uz balkoniem vai lodžijām, kā arī pārejas uz blakus sekcijām un izejas uz ārējām evakuācijas kāpnēm;
- 14.4. demontēt vai pilnībā noslēgt (tādā veidā, ka to lietošana evakuācijai vairs nav iespējama) evakuācijas kāpnes, lūkas, pārejas uz balkoniem vai lodžijām, tas stingri aizliegts.
- 14.5. cilvēku evakuācijai paredzētās durvis aprīkot ar aizdariem, aizbīdņiem, slēdzenēm un citām ierīcēm, kas liedz atvērt durvis trīs sekunžu laikā vai citādi ierobežo to atvēršanu no iekšpuses;
- 14.6. izvietot uz grīdas segumu (pārklājumu) un dekorācijas, kas traucē vai apgrūtina cilvēku evakuāciju;
- 14.7. izvietot dekorācijas vai apdares materiālus, kas var veicināt ugunsgrēka izplatīšanos.

15. Kārtība, kādā tiek uzturēti piebraucamie ceļi pie ēkas

- 15.1. ceļus un piebrauktuves pie ēkām, būvēm un ugunsdzēsības ūdens ņemšanas vietām uztur tā, lai nodrošinātu ugunsdzēsības automobiļu piekļūšanu - vismaz 4 metru platumā;
- 15.2. personīgo autotransportu nav atļauts novietot tā, lai tas norobežotu teritoriju pie dzīvojamās mājas un traucētu ugunsdzēsības automobiļu piekļūšanu ēkai vai ūdens ņemšanas vietām;
- 15.3. aizliegts novietot vielas un priekšmetus uz ugunsdzēsības hidranta akas un 1,5 m rādiusā no tās;
- 15.4. teritoriju uztur brīvu no degspējīgiem atkritumiem, bet 10 m platu joslu ap objektu attīra no sausās zāles un kultūraugu atliekām.

16. Rīcība ugunsgrēka gadījumā

16.1. Ugunsdzēsības dienesta izsaukšanas kārtība:

- 16.1.1. Nekavējoties ziņot par ugunsgrēku **Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam**, zvanot uz vienoto ārkārtas palīdzības izsaukumu numuru **112. Neuzskatīt par pašsaprotamu, ka to jau būs izdarījis kāds cits;**
- 16.1.2. nosaukt ugunsgrēka izcelšanās adresi un vietu;
- 16.1.3. nosaukt ziņotāja vārdu, uzvārdu, tālruņa numuru;
- 16.1.4. nenolikt klausuli, pirms nav sniegtas atbildes uz visiem ugunsdzēsības un glābšanas dienesta operatora jautājumiem.

16.2. Cilvēku evakuācijas kārtība

- 16.2.1. ja aizdegušās drēbes, nekrist panikā, bet nogulieties uz grīdas vai zemes un vārtoties censties tās noslāpēt;
- 16.2.2. ja drēbes deg citam cietušajam, palīdzēt tās nodzēst;
- 16.2.3. evakuētajām personām izturēties mierīgi un neveicināt panikas rašanos, un, ja ir iespējams, paņemt līdzī dokumentus un aizvērt visus dzīvokļa logus un durvis;
- 16.2.4. evakuēties nepieciešams tikai evakuācijas virzienā pa evakuācijas ceļiem uz kāpņu telpu un līdz evakuācijas izejai, lai tiktu drošā vietā ārpus būves zemes virsmas līmeņa.
- 16.2.5. ja evakuācija nav iespējama sadūmojuma kāpņu telpā dēļ – palikt dzīvokļos;

16.3. Kārtība, kādā tiek evakuēti cilvēki ar īpašām vajadzībām, un pasākumi evakuācijas nodrošināšanai

- 16.3.1. palīdzēt evakuēties ēkas iedzīvotājiem un viesiem (tai skaitā cilvēkiem ar kustību traucējumiem vai īpašām vajadzībām), **ja tas neapdraud drošību un veselību;**
- 16.3.2. ja ir informācija, ka ēkā dzīvo cilvēks ar kustību traucējumiem vai īpašām vajadzībām, evakuācijas gadījumā par to informēt **Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta pārstāvi** (norādot informāciju, kurā stāvā, dzīvoklī, kāpņu telpā).

16.4. Tehnoloģisko iekārtu un inženiertīklu darbības apturēšanas kārtība

- 16.4.1. aizvērt gāzes padeves ventili dzīvoklī, kas atrodas pirms gāzes patēriņa skaitītāja, attiecīgi to pagriežot.
- 16.4.2. aiztaisīt dzīvoklī karstā un aukstā ūdens ventiļus, kas atrodas pirms ūdens patēriņa skaitītājiem dzīvoklī;
- 16.4.3. rīcība gāzes noplūdes gadījumā
 - 16.4.3.1. ja ir konstatēta gāzes noplūde no balona, ir jāaizver balona ventilis, jāuzgriež noslēdzošais uzgrieznis, balons jāiznes ārpus ēkas un jāzvana glābšanas dienestam uz tālruna numuru **112**. Šādu balonu lietot nedrīkst.
 - 16.4.3.2. propāna gāze ir divas reizes smagāka par gaisu, tādēļ gāzes balonu nedrīkst novietot pagrabos un citās telpās, kas atrodas zem zemes līmeņa.
 - 16.4.3.3. nedrīkst atstāt gāzes plīti ieslēgtu bez uzraudzības.
 - 16.4.3.4. nedrīkst izmantot gāzes plīti telpu apsildīšanai.
 - 16.4.3.5. gaidot avārijas dienestu, noteikti jāaizver visi gāzes krāni, kas ir pie gāzes aparatūras (piemēram, virtuves plīts) un jānodrošina telpas vēdināšana, atverot logus vai durvis.
 - 16.4.3.6. ja jūtama ar gāzi saistītā specifiskā smaka, nedrīkst lietot atklātu uguni un nedrīkst smēķēt.
 - 16.4.3.7. jānodrošina telpas vēdināšana, atverot logus un durvis.
 - 16.4.3.8. Nedrīkst ne ieslēgt, ne izslēgt elektroapgaisojumu un citas elektroiekārtas, lai neradītu dzirksteli. Ja apgaisojums ir ieslēgts, tam jāpaliek ieslēgtam. Noteikti jāpamet telpa! Ar gāzi pilnā telpā nedrīkst uzturēties.

16.5. Elektroinstalācijas, elektroiekārtu un elektroierīču atvienošanas kārtība

- 16.5.1. nekavējoties jāatslēdz no elektrotīkla aizdegšanās zonā esošās elektroierīces;
- 16.5.2. veikt elektrības atslēgšanu vai pārslēgšanu tādā darbības režīmā, ko neietekmē ugunsgrēks;
- 16.5.3. ja personu drošību (veselību un dzīvību) apdraud ugunsgrēks, tad elektrības atslēgšanu neveikt.

16.6. Ugunsdzēsības līdzekļu izmantošanas kārtība

- 16.6.1. ugunsdzēsības aparāti sastāv no hermētiska korpusa, piepildīta ar ugunsdzēsības pulveri un korpusā ieskrūvēta palaišanas mehānisma, kam pievienota gumijas šļūtene (PA4 + PA12) vai speciāls uzgalis pulvera izplūdei (PA1 + PA2);
- 16.6.2. korpusā ir pastāvīgs 15 bāru (N2) spiediens, ko uzrāda indikatora rādītājs, atrodoties skalas zaļās zonas vidusdaļā;
- 16.6.3. aparāts vērtējams kā darbam nederīgs, ja indikatora rādītājs atrodas skalas sarkanajā zonā;
- 16.6.4. ar pulvera aparātu sākot dzēst jāatrodas aptuveni 5 m attālumā no uguns;
- 16.6.5. lai iedarbinātu palaišanas mehānismu, jāizvelk sprostapa, jāatbrīvo šļūtenīte un jātur pēc iespējas tuvāk pie uzgaļa, nospiežot sviru un jāuzsāk dzēšanu (atlaižot sviru, padeve pārtrauksies);
- 16.6.6. gumijas šļūtene paredzēta pulvera strūkļas efektīvai vadīšanai, dzēšot uguni. Iedarbinot aparātu, šļūtene stingri jāsaturs, lai pulvera strūkļas reaktīvais spēks neizrautu to no rokas. Aparātu var darbināt gan nepārtraukti, gan ar pārtraukumiem, attiecīgi nospiežot un atlaižot sviru. Aparāta darba stāvoklis – ieteicams vertikāls!
- 16.6.7. visdrošāk izmantojamie, produktīvākie ir pulvera ugunsdzēsības aparāti. PA- 6 pulveri **nepārtraukti pados 15 sekundes**. Aparātus paredzēts lietot mērenā un aukstā klimata rajonos ar temperatūru no -30° līdz +60°C, izvietojot tos gan telpās, gan ārpus tām, nodrošinot aparātu aizsardzību no tiešas saules un atmosfēras nokrišņu iedarbības;
- 16.6.8. ugunsgrēka dzēšanu veikt TIKAI tajos gadījumos vai līdz tam brīdim, kamēr tas neapdraud paša dzēsēja un apkārtējo dzīvību un veselību;
- 16.6.9. izvērtējot visus apstākļus, ēkas dzīvokļu iedzīvotājiem nav aizliegts pēc saviem ieskatiem iegādāties ugunsdzēsības aprīkojumu.

16.7. Materiālo vērtību evakuācijas kārtība

- 16.7.1. evakuētajām personām paņemt līdzī personālas apliecinošos dokumentus un citus vērtīgus dokumentus.
- 16.7.2. pēc evakuēšanās no dzīvojamās mājās zemes virsmas līmenī ziņot Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta glābšanas darbu vadītājam par dzīvojamās mājā palikušajām materiālajām vērtībām, norādot, kurā kāpņu telpā, stāvā un dzīvoklī atrodas īpašums.
- 16.7.3. materiālo vērtību evakuāciju organizē tad, ja materiālo vērtību evakuācija netraucē cilvēku evakuācijai un bīstamie faktori neapdraud cilvēku dzīvību.

16.7.4. pēc materiālo vērtību evakuācijas īpašnieka atbildība ir apsargāt savu īpašumu.

17. Papildu pasākumi ugunsgrēka gadījumā

- 17.1. censties jebkurā iespējamā veidā informēt par savu atrašanos dzīvoklī ugunsdzēsējus – glābējus, zvanot uz tālruni **112** vai arī izkarot pa logu gaišas krāsas dvieli vai aizkaru.
- 17.2. veikt drošības pasākumus, lai dzīvoklī varētu maksimāli ilgi uzturēties un izdzīvot.
- 17.3. nekrist panikā, objektīvs situācijas novērtējums un pareizas rīcības izvēle palielina iespējas izglābties.
- 17.4. pamanot, ka izcēlies ugunsgrēks, nekavējoties doties uz telpas durvju pusi, (ja telpa piedūmota, pārvietoties rāpojot).
- 17.5. ja sataustītas durvis un sajusts, ka tās ir karstas, nevērt tās vaļā. Tas var nozīmēt, ka uguns plosās telpā tieši aiz durvīm. Atverot durvis, liesmas iekļūs telpā. Aizvērtas durvis var kalpot par drošu aizsegu no uguns un var pasargāt, kamēr ierodas palīdzība.
- 17.6. iespēju robežās aizbāzt durvju spraugas, samazinot dūmu ieplūšanu telpā, šim nolūkam kalpos jebkurš audums, vēlams samitrināts.
- 17.7. ja telpa pilna ar dūmiem, rāpot uz loga pusi un to pavērt mazā spraugā (aptuveni 10-15 cm), uzturoties zem loga, saņemsiet svaigu gaisu. Nevērt logu pilnīgi vaļā, tas palielinās dūmu ieplūšanu telpā.
- 17.8. tikai galējās nepieciešamības gadījumā atvērt logu pilnīgi vai izsist stiklu. Taču šādā gadījumā dūmi var iekļūt telpā arī no ēkas ārpusēs. Turklāt, ja logs būs izsists, vairs nebūs iespēju to aizvērt.
- 17.9. ja, atrodoties pirmajā stāvā un ir iespējams caur logu izkļūt ārā, jādara tas nekavējoties. Ja atrodaties augstāk par pirmo stāvu, pēc iespējas ilgāk jāatturas no lēmuma izlekt, lai negūtu traumas, lecot no bīstama augstuma. Gaidiet palīdzību!
- 17.10. pārvietojoties pa piedūmotu telpu, aizklāt muti un degunu ar mitru auduma gabalu.
- 17.11. evakuētie cilvēki ēkā atgriezties drīkst tikai pēc ugunsgrēka dzēsšanas darbu vadītāja (Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta amatpersonas) atļaujas.

Ugunsdrošības instrukcijas oriģināls ir ievietots mājas lietā un ir pieejams ikvienam dzīvokļa īpašniekam un iedzīvotājam, vēršoties pie mājas pārvaldnieka SIA "Talsu BIO-ENERĢIJA", īpašnieku, īrnieku un nomnieku pasta kastītē vai e-pastos, pārvaldnieka mājas lapā www.talsubioen.lv.